СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 34. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 11. лютого 1931. VOL. XXXIX. No. 34. Jersey City, N. J., Wednesday, February 11, 1931. THREE CENTS.

ГУВЕР ДОМАГАЄТЬСЯ $500,000 НА ПРИСПІШЕННЯ ДЕПОРТАЦІЙ

ВАШИНГТОН. — Президент Гувер домагається від конгресу приділення $500,000, потрібних на побільшення числа урядовців, призначених для депортування чужинців, котрі прибули незаконно до стейтів. За ті гроші мають приняти до цеї служби 245 нових агентів.

Тими депортаціями думає уряд зменшити безробіття. В останнім році депортовано 16,000 осіб, а в 1929 р. 12,900.

КООПЕРУЮТЬ З ЛІГОЮ.

ВАШИНГТОН. — Професор Елірі Стовел доказує, що Злучені Держави не є вправді членом Ліги Націй, але з нею кооперують у ріжних міжнародних справах. На доказ того подає Стовел 212 осіб, котрі були призначені американським урядом до заступства Злучених Держав у ріжних нарадах і конференціях Ліги Націй.

ОБЖАЛОВАНО НАРАЗІ 7 ДИРЕКТОРІВ БАНКУ.

НЮ ЙОРК. — Вже виготовлено акт обжалування проти 7 директорів замкненого „Бенк оф Юнайтед Стейтс", котрі відповідатимуть перед судом за недозволені законом банкові трансакції.

Щодо самого банку то справи стоять тепер так, що депозитори можуть дістати звороти до 80% висоти своїх ощадностей.

ЕПИСКОП КЕНОН ЗНОВУ НА ДОПИТАХ.

ВАШИНГТОН. — Джеймс Кенон мол., епископ методисько-епископальної церкви, відповідав щойно перед церковним судом за ріжні вчинки, а між иншим і за закид спроневіріння виборчих фондів, але був виправданий. Та це не задоволило сенатського комітету, котрий, згідно з ухваленою в сенаті резолюцією, потягає епископа до вирахування з $65,000, які він одержав на виборчу кампанію проти Ал. Смита.

ХОЧЕ ЖИТИ ПО СВОМУ.

НЮ ЙОРК. — Вже впали на слід Мисс Паркер, насербиці богатого банкира Джеймса Мек Донова, котра покинула дім тому два тижні й пропала без сліду. Кажуть, що вона живе собі в Ню Йорку, а покинула дім родичів тому, що хоче жити по свому.

Мисс Паркер студіювала в Парижі штуку і хоче робити артистичну карієру.

БОЯЛИСЬ АМЕРИКАНСЬКО-ІТАЛІЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ.

ВАШИНГТОН. — Тепер вияснюється причина, чому відступлено від суду над генералом Ботлером за обиду Мусолінія. Розправу назначено на жадання президента Гувера. Секретар стейту Стимсон до цього не мішався. Але до Стимсона зайшов італійський амбасадор і дав до пізнання, що підчас розправи проти генерала Ботлера можуть бути порушені такі справи, які готові викликати напруження в Італії й у Злучених державах і захитати добрі відносини між тими двома краями.

По тій розмові переслано італійській амбасаді заяву генерала Ботлера, в якій він висказує свій жаль, що наніс клопоту урядови, а разом з тим долучено упімнення, яке дано Ботлерови від секретаря маринарки.

Італійська амбасада узнала таке полагодження справи задоволяючим і на тім конфлікт покінчено.

БЕЗРОБІТТЯ ДАЛІ ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Мисс Френсіс Перкинс, промислова комішенерка стейту, подає, що в січні збільшилося безробіття в Ню Йорку на 2.5%.

ПРОТИ ВИДАТКІВ НА РОЗБУДОВУ ФЛЬОТИ.

ВАШИНГТОН. — В конгресі йде боротьба за $74,000,000, призначених на розбудову фльоти. Проти цього видатку зродилася сильна опозиція, бо кажуть, що державна скарбниця вже й так бореться з дефіцитом. Крім того вважають, що в теперішних часах треба вживати гроші на важніші справи ніж розбудова фльоти.

ПОШАНОВАННЯ ФІЛЯНТРОПА.

НЮ ЙОРК. — В готелю Комодор відбувся бенкет в честь Джорджа Істмана, винахідника й фабриканта з Рачестер, Н. Й., відомого в цілім світі зі своєї гуманітарної акції. Кажуть, що Істмен видав у своїм житті на ріжні культурні й гуманітарні цілі коло $100,000,000.

Підчас обіду відчитано привітні телеграми від Гувера, Кулиджа, Мусолінія й Ортіза Рубія, а також наділено Істмена титулом офіцира Почесної Французької Легії та шведським відзначенням.

Істман має 77 літ.

„УВАЖАЙТЕ НА КУЛИДЖА" В 1932 РОЦІ.

ФАЄТВІЛ (Аркензо). — Американський гуморист, Вил Роджерс, обіздить ріжні театри і виступає з ріжними гумористичними монольоґами, а дохід з вистав призначує на допомогу потерпівшим від посухи. Підчас одної з таких промов сказав він таке: „Уважайте на Кулиджа в 1932 р., хоч би він і „рішився" не кандидувати на президента".

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗГІДНО З ПАРАГРАФОМ 56. СТАТУТІВ У. Н. СОЮЗА, СИМ ПОВІДОМЛЯЮ ВСІХ ВП. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗА, ЩО:

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Українського Народного Союза

розпічнеться

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 16-го ЛЮТОГО С. Р.

в годині 9-тій рано.

в домі У. Н. Союза, під ч. 81-83 Гренд ул., Джерзи Сіти, Н. Дж.

ІВАН КАШТАНЮК, гол. рек. секретар.

ГОЛОСУВАННЯ ПРОТИ ПИВА НА СКЛЯНКИ.

Жителі Ванкуверу більшістю голосів рішили, що публична продажа пива в готелях буде заборонена. За продажю було 3,335 голосів, проти продажі 5,048. Після обовязуючого в Брітіш Колюмбії закона кожна місцевість може голосуванням рішити, чи вона бажає мати публичну продажу пива на склянки, чи ні.

СТАРОСТИНСЬКІ ШИКАНИ.

Краєві газети подають, що польське староство в Сокалі заборонило в останніх часах 40 аматорських театральних вистав і концертів по читальнях у Сокальщині.

Дня 18. грудня відбулася в Сокалі розправа проти сімох селян з Пархача і Городища за нелегальне ношення зброї. Кожного з обвинувачених засуджено на сім днів арешту.

Того самого дня відбулася в Сокалі розправа проти студента Івана Климова й учителя Петра Манькута, обвинувачених у приналежности до пласту. Розправу відложено на другу половину січня.

„УНІВЕРЗУЛ" ЛЮТУЄ НА УКРАЇНЦІВ.

Цей шовіністичний дневник голосить на двох газетних стовпцях про фальшування ліст народочислення в Мамаївцях, Іванківцях, Вашківцях над Черемошем, Бергометі н. Ч. У цих чисто українських селах, мовляв, перобили при народочисленню відомих Румунів Українцями українським терором. Велику силу мають в Румунії Українці! — („Час").

ЛІКАР УРАТУВАВ ХОРОГО ПАЦІЄНТА — ТЕАТЕР.

Недавно помер богатий французький лікар, який бував перед двацятьма роками в аргентинськім місті Віллямере. В тестаменті записав він театрови того міста поважну суму і вратував підприємство від неминучого упадку. На першім представленню по цій події відіграв театр штуку „Смерть Дантона". А це має свою причину. Перед представленням виголосив директор театру промову й відчитав також заповіт лікаря. Лікар повідомляв дирекцію театру, що при виставі цеї штуки сподобав собі так молоду якобинку, що одружився з нею вже тиждень по виставі. Він жив зі своєю подругою дуже щасливо і постановив з вдячности вратувати театер перед упадком під умовою, що театер відограє, як перед двацятьма роками, штуку „Смерть Дантона".

АВСТРІЙСЬКИЙ ІМІГРАНТ ДОБРОДІЄМ БЕЗРОБІТНИХ.

Перед сімома роками прибув до Канади іміґрант з Австрії, Олекса Камкс, і пильною працею як фармерський робітник заощадив собі 590 долярів. Минулої неділі зголосився він у міській поліції в Саскатуні і зробивши глибокий уклін перед комісарем Леслі та старим звичаєм поцілувавши його в руку, витягнув з кишені пакет грошей і положив його на столі. Здивованому комісареві Камкс сказав, що то гроші на допомогу безробітним. В пакеті було якраз 590 долярів. Комісар подякував щиро за добре серце, однак гроші встромив назад до кишені добродія зі словами, що помагати безробітним є обовязком міста.

100 ТИСЯЧ БІЛОГВАРДІЙЦІВ.

Радикальний французький посол Марген виступив у парляменті з протестом проти того, що французький уряд позволяє на французькій території організувати російським монархістам свою армію. Білогвардійська військова організація в Франції числить 100 тисяч членів і стоїть під проводом генерала Мілера, наслідника Кутепова. У відповідний час ця армія, каже посол Марген, має бути висаджена в Архангельську. Білогвардійці удержують у Парижі свою власну школу.

КІЛЬКО ЗАРОБЛЯЄ ФІЛЬМОВА АРТИСТКА.

З шумного процесу між славною фільмовою артисткою Клярою Бов і її секретаркою довідуємося, що Кляра Бов заробляє тепер 5 тисяч долярів тижнево. В банку має вона зложених 227 тисяч дол. Живе Кляра Бов досить „ощадно", бо за два роки пропустила лише 350 тисяч долярів.

ЗА БУШЕЛЬ ПШЕНИЦІ ВСТУП ДО ТЕАТРУ.

В Летбрідж, в Алберті, власник кіна Генсон продає вступ до театру за один бушель пшениці. Він каже, що в той спосіб уможливить фармерам вступ на вистави, а крім того причиниться по змозі своїх сил до розвязки пшеничного питання.

УЧИТЕЛІ НЕ ПЛАЧЕНІ.

Учителі хотинського повіту (Румунія) не дістали ще платні за місяць вересень. За цих 4 і пів місяця задовжилися вони в банках і в приватних лихварів.

КАНАДА СПРОВАДИТЬ БРИТІЙСЬКИХ ІМІГРАНТІВ.

З Англії доносять, що канадійський уряд зобовязався в біжучому році спровадити й поселити на вибраних фармах 1,300 британських хлопців.

ВИСЛІД НАРОДОЧИСЛЕННЯ НЕПОКОЇТЬ РУМУНІЮ.

До чернівецького „Часу" доносять зі всіх сторін про те, як то багато Українців записано при народочисленню за Румунів, бо вони православної віри. Аже й цього ще Румунам замало. У букарештенськім дневнику „Курентул" з дня 14. січня 1931 р. малий урядник з Раранча жалується, що там записалися селяни з гарними румунськими іменами за Українців. Нічого йому не поможе, бо Раранче чисто українське село, а чому це так, ми недавно писали в „Часі".

У селі Чорнавці найшов цей патріот, що „старі говорять тільки по румунськи (?), а нова генерація вже вкрадена".

Цей патріот радить, щоб учителями в північній Буковині заіменовано найменше 75% чистих Румунів, бо тільки так можна буде спинити українізацію населення.

Бажаємо успіху. Такі учителі нічогісінько не зможуть зробити в школі, не можучи порозумітися з дітьми; хіба що самі зукраїнізуються. — („Час).

РУМУНСЬКА ПЯТИРІЧКА?

В інформованих кругах у Букарешті говорять, що деякі члени правительства є того погляду, щоби Румунія випрацювала пятирічний плян розбудови. Для цього потрібно богато грошей, а в цій ціли треба зробити закордонну позичку, так десь коло 500 міліонів долярів. Бо цю програму можна виконати лише при помочи чужого капіталу. Румунія це молодий край і має богато природних богацтв, тому треба знайти спосіб і можливість їх використати. Коли роздасться кілька нових концесій, то це нікому не пошкодить. Навпаки, наслідок буде дуже успішний. Цей плян, який випрацюють кілька членів правительства, викликав велику сензацію в інтересованих кругах. Треба лише виждати, наскільки цей плян здійсниться.

ОСТРОВ „ЕСПЕРАНТО".

Маґістрат болгарського міста Рахов назвав один остров серед Дунаю імям „Есперанто". На цім острові вибудується високу вежу з металю. Вершок вежі буде прикрашений пятираменною зіркою, знаком есперантистів.

АНГЛІЯ НЕ БУДЕ ІНІЦІЯТОРКОЮ РЕВІЗІЇ МІЖНАРОДНИХ БОРГІВ

В АМЕРИЦІ, АНГЛІЇ Й ФРАНЦІЇ ВСЕ БІЛЬШЕ ПОШИРЮЄТЬСЯ ДУМКА ПРО НЕОБХІДНІСТЬ РЕВІЗІЇ ЦИХ БОРГІВ.

ЛОНДОН (Англія). — В палаті послів посол Кенворті запитав правительство, чи не думає воно скликати в Лондоні конференцію европейських держав та Америки, щоби на ній перевести ревізію міжнародних боргів та репарацій, наложених на переможені держави. Кенворті пояснив своє питання тим, що все більше поширюються чутки про можливість такої ревізії. На це прем'єр Мек Доналд відповів, що Англія на себе такої ініціятиви не візьме.

На запитання зі сторони консерватистів, чи не думає англійське правительство, що міжнародні борги та репарації є також одною з причин теперішньої фінансової та економічної кризи, Мек Доналд відповів, що уряд думає так. В урядових колах кажуть, що Англія не візьме на себе ініціятиви в скликанню міжнародної конференції в цій справі тому бо не хоче шукати ласки для себе від інших держав.

Розмови про потребу ревізії й зменшення міжнародних воєнних боргів та про зменшення також німецьких репарацій почалися вже давно серед американських банкових кол. Звідси вони перекинулися до Лондону й Парижа та все більше зеднують біля себе прихильників такої ревізії. Офіційно урядові кола жадної держави ще не висловилися ясно за таку ревізію й ніхто не бере на себе ініціятиви в скликанню відповідної конференції.

Лиш Англія ясно заявляється, що вона не бажає жадних особистих привілеїв, або відрочень у плаченню нею своїх боргів. Натомісць загальна опінія в Англії стоїть на точці погляду англійського уряду, яку висловив у своїй ноті колишній міністер справ закордонних, Балфур. Він у 1922 році заявив, що Англія стоїть або за повне скасування міжнародних воєнних боргів для всіх держав, або за зменшення цих боргів для всіх держав в однаковій пропорції.

ВІЙНА НЕ ЗНАЄ ЗАКОНІВ.

ЛОНДОН (Англія). — Підготовляючи англійську громадську опінію до світової конференції по обеззброєнню, міністер справ закордонних, Гендерсон, виголосив довшу промову перед трома тисячами слухачів. Він говорив, що майбутня війна буде переважно війна в повітрі. Противники будуть старатися знищити великі промислові та торговельні центри, а також міста своїх ворогів. Це потягне за собою такі страшні жертви, які годі тепер навіть уявити собі.

Він далі підкреслив, що даремно говорити про гуманні способи ведення війни, бо нема сили, яка моглаб підчас війни стримати воюючі сторони в певних рамках способів ведення війни. Майбутня війна, говорив Гендерсон, може стати загибілю сучасної цивілізації. Від самих народів залежить тепер, чи вони дійсно обмежуть свої збройні сили й будуть уникати війни, чи навпаки, будуть готовитися до найстрашнішої війни, яка лише може випасти при сучасному розвитку воєнної науки та техніки.

ВІДОЗВАМИ НАПРАВЛЯЮТЬ ТРАНСПОРТ.

МОСКВА (СССР). — З підписами Сталіна та Молотова оголошено в місцевих газетах розпорядження про впорядкування річного транспорту. Сталін і Молотов закликають усіх причасних до транспорту осіб напружити свої сили для впорядкування й піднесення річного транспорту, який знаходиться тепер у дуже поганім стані.

Разом з тим вони погрожують рішучими репресіями ріжним шкідникам та саботажистам у транспорті.

ВСЕ ЩОСЬ НЕ ВДАЄТЬСЯ.

МОСКВА (СССР). — Не зважаючи на всі заяви з приводу успішного виконання пятилітки в січні, як звичайно, знову далеко не виконано плянів пятилітки. Наприклад, в такій важній індустрії, як добування вугля в донецькому басейні, який є головним достачцем вугля для радянщини, в січні добуто вугля на 1,250,000 тон менше ніж пляновано пятилітокою. Сталева продукція випала ще меншою від грудневої й не дописала на 25% проти того, що пляновано пятилітокою. Таксамо добування нафти знаходиться далеко позаді від плянів.

Серед населення поширилися чутки, що скоро забракне нафти. Тому біля всіх радянських кооператив утворилися величезні черги людей, які довгими годинами стоять на лютім морозі, щоби хоч трохи добути собі нафти, потрібної для варення, огрівання й освітлення помешкань.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ПІДТРИМУЄ ПОЗИЧКУ НІМЦЯМ.

ПАРИЖ (Франція). — Уряд на засіданню під головуванням президента републики постановив підтримати німецьку позичку у Франції. Сподіваються, що уряд переборе в парляменті противників позички французьких грошей Німцям і Німеччина скоро буде мати позичку.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

БЕЗБОРОННИЙ ФАРМЕР

Кождий признає, що безробіття являється національною катастрофою, яка потрясла цілою економічною основою держави. А що на безробіттю терпить не тільки робітник, але й загал, тому до розвязки цеї проблеми підходять назагал серіозніще й основніше. А тому, що робітник є вже у великій мірі зорганізованим і свідомим, тому й він сам розуміє, що він не є винуватий безробіттю та що він має право вимагати, щоби суспільство завело такий лад, у якому не було би місця на безробіття. Свідомий робітник іде ще далі. Він не жде на те, що хтось другий про нього подбає, але, застановляючися над теперішним положенням, шукає причин безробіття й настає при помочі своїх робітничих організацій на те, щоби добути забезпечення на випадок тої катастрофи, яка не дає йому змоги жити, а якої появи він нічим не завинив.

В тісамі часи безробіття маємо ще до діла й з іншого роду катастрофою. З сенатських промов як і часописних описів довідуємося день в день про страшні злидні, які терпить американський фармер в околицях, навіщених посухою. Про подібні злидні читали ми також і тоді, коли счинилася велика повінь зприводу виливів ріки Місісіпі. Це є також великі національні катастрофи, такісамі як і безробіття, а терпить від них головно хлібороб, себто той, який живить націю. І то терпить цілком невинно від нещастя, супроти якого він є безсильний.

Знаємо добре, що, поминувши посухи, повені й інші катастрофи, фармерська доля є тепер в Америці незавидною, коли не то сотки, а тисячі фармерів покидають свої фарми і втікають, куди поведуть очі. Звалити на плечі фармера ще й такі катастрофи як посуху й повені й ратувати його жебраниною чи позичками, яких він прямо сплатити не годен, не є на ділі ніяким ратунком. Правда, що є люди, які вже ломлять собі голову над розвязкою фармерської кризи. От приміром уряд покликав до життя Федеральну Фармерську Раду, яка оперує значними фондами і навіть змогла до певної міри здержати катастрофальний спад цін на пшеницю, але це все не є вистарчаючим. Фармер мусить сам розпочати зорганізовану акцію за свою справу, так як це зачинає робити робітник. І як робітництво розпочало тепер кампанію за обезпечення на випадок безробіття, так і фармери мусять вимагати забезпечення на випадок таких національних катастроф як посуха, повінь і їм подібні нещастя.

Інакше зміни не буде.

Д-р Остап Грицай.

ЖЕНЕВА

Женева! Женева!

Ніколи ще, за ввесь час дотеперішнього істнування Славетної Ліґи Націй чи там Союза Народів (від 1919 р.) не доходило зацікавлення черговими нарадами европейських політиків зпід стягу держав, обєднаних в Союзі, до такої горячкової нетерплячки, що саме тепер, зі щойно відбутими, січневими зборами цього року. Женева, Женева! — і ще раз і тричі оте сподівання людей доброї волі й тихомирного духа, пацифістів і паневропейців, безробітних і покривджених. І ще завжди надії ідеалістів, які, пройшовши сім кругів военного пекла і післявоєнного чистилища, змогли якось зберегти собі крихту останньої віри в світ і людей, у вселюдську культуру й міжнародні святощі. Але не тільки те. Тверда дійсність життя поставила дипльоматів з женевського конґресу цим разом віч-на-віч з двома важливими завданнями, які, як може ніякі инші з призначеного Союзові обсягу, завдяки своїй невмолимій конкретности та жорстокій актуальности, домагалися якнайшвидшого полагодження та повного вияву авторітету Союза Народів як міжнародного трибуналу законности, справедливости та оборони покривджених:

Завдання розсудити як слід **справу небувалого в історії народів терору проти національних меншин в Польщі.** Зокремаж осудити виступи ляшні проти Німців та нечувані ляцькі злочини, довершені й довершувані ще й сьогодня над українським населенням катами з пацифікаційних відділів Пілсудського.

Дійсно — це були два важливі, а властиво **два найважніші завдання,** перед якими цим разом стояли представники Ліґи Націй у Женеві.

Бо воно ясне всім і не треба цього доказувати нікому, що справи, звязані безпосередно з гіркою дійсністю життя і висунені на овид всього культурного світа під напором крівавих страждань під Польщею, малиб мати безумовне першенство. Першенство перед справами характеру загального, посередно торкаючися життя, словом, **справами теоретичними,** з якого круга людських інтересів вони й не булиб. А до таких справ чисто теоретичного характеру ми мусимо причислити під теперішню хвилю справу Паневрoпи, тобто зединення европейських держав (по домаганням Франції **без попередньої ревізії устійнених мировими договорами границь).** Далі квестію загального роззброєння і проблему уздоровлення господарської **кризи в усьому** світі. А врешті питання приняття в члени Ліґи таких держав, як Туреччина і (мабуть до **ніякого Союзу Народів не підхожа) країна большевицьких опришків.** Правда — лакейські писаки святочних статтей в честь женевського синедріону та женевських ніби спасителів світа можуть собі раювати великими словами в празниковій підохоті. Можуть собі голосити, що без Паневропи завалиться світ, та що врочисті женевські наради над тим, **де** малаб відбутися конференція про роззброєння **і хто** має бути її президентом — це вже великанський крок на шляхові до загального мира. Та ми, члени народу, який ще не удостоївся чести мати свойого представника в тому Союзі, ми думаємо про Женеву дуже **тверезо** і дивимося на міністрів С. Н. дещо гостріше. І **знаємо ми,** що пусті й нікчемні всі їх фрази про Паневропу і про обеззброєння і про загальний добробут світа, поки злодійські мирові договори окаянної війни не провірені до титли, а несправедливі границі, видвигнені военними грабіжниками в Верзалях і Тріянонах, не проревідовані по думці покривджених. І знаємо ми теж, що наніщо не придасться Женеві екстатичне деклямування Бріяна про те, „що чудесно воно булоб, колиб так можна геть кинути всю зброю", як довго нові Балкани в Европі розпалюються крівавою боротьбою все нанова. І як довго члени Союзу з авторитетом Франції беруть під свою опіку за кожний раз і в випадку найбільших злочинів і найогидливіших жорстокостей таких безсоромних шубравців і моральних деправатів найгіршого сорту, як мерзаві Ляхи. Божже ніщо инше, а рівно винувате й рівно обурюючє замикання очей зі сторони представників Союзу на ті злочини, що їх на очах усієї Европи допускається усоюзнений з ними скажений ляцький кумпан. І свідоме обманювання европейської прилюдности воно, коли женевські збори за теоретичними міркуваннями про теоретичні можливости в теоретичному майбутньому нехтують **в гаразд заараНжованому порозумінню** найбільш наглячі питання европейської дійсности, і переходять над ними до денного порядку!

Отак, як цим разом:

Справу польського терору в Горішній Шлезії Союз Народів полагодив тільки частинно та з відложенням остаточного вирішення аж до мая. **А справи крівавої пацифікації у Східній Галичині,** мимо принятих 9-тьох петицій, не брав на, наради зовсім, заслонюючися покищо як оправданням дипльоматичною фразою і спасенним викрутом, що та справа буде обмірковуватися теж аж на маєвій сесії нарад Союза.

Читаючи про таке поведення Ліґи, хотілосяб сказати:

Геть з усякими меморіялами, петиціями і проханнями **до т. зв культурного світа!** Той славетний культурний світ здебільшого глухонімий, сліпий, без толку й без рук, коли діло в тому, щоб справді, **визволюючим чином** допомогти тим, що стали добичею грабіжної насили. Той славетний культурний світ розпочав же собі велику війну, в якій мордувалися божевільно його найвидніші й найрозумніші представники, щоб опісля на руїнах розбитого, знужденілого, здеморалізованого і спролетаризованого істнування видвигнути **такі трупарні народів, як большевицька „Росія, такі тюрми поневолених, як мерзава Польща, і такі мертвороджені Союзи Народів, як Ліґа Націй в Женеві.** А ще до того культурний світ нашої сучасної епохи розстаїв; епохи, яка з одної сторони помітна шаліттям большевицької пошести, а з другої такимже шаліттям фашистичного дурману, значить двома екстремами, з яких один такийже ласий вимордувати все, що йому не по нутру, як і другий. І може саме тому, задля того чадливого дурману розстайних поривів, яким натроєний наш час, навіть і репрезентативні представники т. зв. культурного світа не розбираються гаразд в значінню і траґіці таких появ, як ляцька пацифікація у Східній Галичині. Бо і справді по якомуж то? Після того всього, що вже писалося про неї у пресі обидвох континентів, після інтерпеляції в анґлійськім парляменті, після тих реляцій, що їх подали досі наочні свідки в Галичині, після крику, счиненого пропаґандійними брошурами і меморіялами — **Женева так собі, нічого?** А хіба й вірити нам, що тих 27 міністрів, які радили тепер як Союз Народів, не знали про ніщо, не читали ні одної статті про ляцькі жорстокости й не бачили ніякої знимки тих наших **Артимових, Танчинів** та **Шипрів,** що їм ляцькі палки пошматували тіло на штуки?

Хіба мордування народу поліцайськими тай улянськими тортурами не належить **в першу і найпершу чергу** на **стіл, на пленум нарад** Союза, **що називається Союзом Народів?** Хіба не повинні були його репрезентанти з першою появою Залеського в їх колі відсунутися від нього як від зачумленого, як від отікаючого кровою **вбийника** і доти не зближуватися до нього, поки цей посол катів іменем своєї пекельної держави не дав на очах усієї Европи, під диктат усіх представників культурного світа трівких гарантій на те, що щось таке нечувано нелюдське, як ляцька пацифікація, не повториться більш ніколи? І хіба енерґійний крок Союза Народів в українській справі не був би повисшив його престіжу як роземного трибуналу людства так, як ще ніколи досі?

Женево, Женево!

Замісць **великого, епохального суду культурних народів над ляцькими варварами,** ми вчули з Женеви лож Залеського й зворушливу пісеньку французького шантеклєра Бріяна про те, якби то баба тішилася, колиб то так війни не було більш ніколи і зацитькування німецького велета чемнесеньким Моголом з Наґасакі, який, знайшовшись зі своїм жовтим лобом між білолицими панами, не знає, кому першому прилизуватися.

Ні, українські брати! Як би в Женеві не ставилися до нас, на Женеву не покладаймося. Готуймося до смертельного бою з катами України! В боротьбі нам одиноке спасення. До праці, до орґанізації і до зброї всі! Смерть большевицьким і ляцьким Зайдам на українській землі!

КАСОВИЙ ЗВІТ ОБЄДНАННЯ

(за січень 1931 р.)

I. ПРИХІД:

1) З переносу з попередного місяця		$ 321.70
2) Прихід у січні, 1931 р.		6,170.72
Разом		$6,492.24

II. РОЗХІД:

а) **Висилка до краю:**		
1) На боєву акцію	$3,125.00	
2) Рідна Школа	1,000.00	
3) Народна Лічниця	600.00	
4) Інваліди	500.00	
5) ЗаграничНа прапаґанда	300.00	
6) Політичні вязні	200.00	
7) „Просвіта" у Львові	100.00	
8) Сироти по пок. Головінськім	100.00	
9) Реміснича Бурса у Львові	100.00	
10) Національний Музей у Львові	100.00	
11) Музей Визвольної Боротьби в Празі	100.00	
12) Письменникам	75.00	
13) На часописи	13.00	
14) Кошти висилки і письм	32.75	$6,345.75
б) Удержання канцелярії		25.00
Разом		$6,370.75

III. ЗІСТАВЛЕННЯ:

Прихід у січні 1931 р.	$6,492.42
Розхід	6,370.75
Остається в касі Обєднання з кінцем січня 1931 р.	$ 121.67

Обєднання Укр. Організацій в Америці.

Вячеслав Пішков.

ЗОЛОТО

(2)

— Ти дурень! — каже Варнак.

— Чому?

— Требаж усе бути готовим. А так іще гірше.

А Горюй наставляє Варнакові під ніс величезні пястуки із скорченими пальцями. Пальці рухаються наче кліщі та тріщать у кістках.

— Як я схоплю бика за шию, в нього запре дух!

Варнак обернувся й обмацав мотику, яку мав застромлену за ременем. Він добре знав, що Горюй може перекинути через стодолу каменем, який важить сто шістьдесять фунтів. Давніше бувало теж, що Варнак переривав товстезні посторонки, але тепер він ослаб.

Оба станули перед ватрою, один на одного глипав сердито очима, потім поклалися.

— Ти дурню, ножа боїшся — а мотики ні! — пробурмотів Варнак.

Горюєві стало моторошно. Цілісеньку ніч не примкнув ока.

**

Рано, вже зовсім пізно піднялися й ішли далі голодні: два вовки.

Мовчали. Та ця мовчанка не віщувала нічого доброго. Тільки ріща тріщало, а на конопляним мотузку тарахкала мотика.

Цілу тайґу окутали мряки, та це дрібниця. Навіть як надтягне хуртовина — все вперед. І навіть колиб на них посипалася ціла хмара каміння — все вперед! Зволікати — значить згинути!

Знімається вихор, чатиння ялиць тріскотить, мряка дріжить, клубиться довкола них, дерева виповзують напроти них із білої мряки, простягають лаби. Чимраз виразніше чути плюскіт води.

— Озеро, — каже Варнак охриплим голосом —мусимо їсти!

Завертають на право, виходять із ліса.

Перед ними прогалина. Чорне, дріжуче, холодне озеро. Якось жахливо виглядає ця чорна вода з берегами, порослими лісами. На воді зявляються міхурці. Водний божок визирає зпід плеса озера.

— Качки! Глянь, онтам качки!

Оба бурлаки наче божевільні водять очима, бурмотять наче собаки.

— Ради Бога, качки, справді качки!

Качки сидять на протилежному березі. Оба бурлаки зникають у гущавині, скачуть через ріща, вганяють довкола берега. Впоперек дороги тягнеться хмель, галуззя смерек бє болючо в лице. Терня обивається в їх пошарпану одежу.

— Товаришу... братіку... — шепоче задиханий Варнак — коби лише вони не втекли нам на воду.

— Так, так,... та кілька міх ними піряться... ті не могтимуть летіти... Товаришу...

Качки, що розсілися над берегом озера, ведуть ранішню розмову. Качурі причепурюються, чистяться, мастять собі піря.

Із диким криком кидаються оба на беріг, щоби качкам відтяти дорогу. Стадо счинило страшну герготню, з криком піднялося вгору; ті, що не могли злетіти, кинулися на воду, а ті, що ще пірилися, остали на березі та розбіглися наче сірі клубки.

— Лови їх, л-о-в-и...!

Горюй цілим тілом кидається на одну з двох качок. Та качка з криком утікає, все більше й більше качок скаче у воду.

Варнак здіймає чоботи, наче цап скаче набережним піском і наганяє качки на беріг ліса. Остало всього лише три качки. По дорозі піднімає каміння та з криком кидає за відлітаючою птицею. Три качки збилися до купи та хитаючись зникають між купинами і корінями тайґи.

Лісом несеться тріскіт. Із криком мчаться оба бурлаки поміж кущами. Сірі клубки то виринають, то зникають, лише квакання зраджує, куди втікають. Горюй гонить без упину. Варнак, мокрісенький від поту, віддихає глибоко. Нараз чує квакання зовсім близько себе, біля ніг. Переляканий відскакує крок на бік, одначе в цюж мить із цілою силою кидається на качку, що замоталася в терні.

— Ага... ні, тепер уже маю тебе... га!

Судорожно викривлюється його лице, груди й живіт стягаються. Качка не мала часу навіть скваКнути востаннє, бо Варнак уже відкусив їй голову. Зарослими устами висисає кров із окровавленої птахи, кусає, рве й гризе, проковтує наче звір зубами як у вовка — а мясо ще здрігається.

— Дай мені... дай і мені!

Варнак відвертає окровавлене, божевільне лице.

— Христа ради...!

Горюй стоїть від нього яких шість метрів і жадібно впялив очі в закровавлену грудку:

— Дай!

Варнак далі гризе:

— Га — ось тут моя мотика!

Врадувано хапає її та кричить:

— Чого хочеш? Бачиш — оце!

Вбив мотику в кедрину тай далі розшарпує зубами мясо.

— Дай!

— А ти може зловив її?

— Дай, братіку, дай!

— Забирайся до чорта!

— Дай бодай тельбухи, кишки — то ти сам хочеш зжерти все?!

Варнак, що саме кусав кістки, погрозив пястуком.

Горюй застогнав, ослаб зовсім, здавалося, що впаде, обернувся й ударив ліктем у кедрину.

Він плаче, собачий син... думає Варнак, божевільно вибалушив очі та затопив зуби в серці птахи, наче собака хитає головою й нараз проковтнув все до чиста, геть із тельбухами.

А Горюй остатками сил ухопив дрючок:

— То ти нічого не хочеш мені дати — ти заразо!? Не даш нічого?

Варнак кинув качачі ноги, що їх мав іще в руках, і схопив мотику:

— Ну — а що тепер?!

— Я розторощу тебе, ти чорте, вбю тебе!

— Ну? — і Варнак стає під деревом. — Попробуй!

Всетаки поглядає боязко на дрючок. Горюй іде просто на нього, дрючком вививає високо понад головою.

Варнак біжить скоро за кедрину, таку широку, що двох людей ледви можуть обняти її пень. Горюй вишкірив зуби та підходить наперед.

— Кинь геть дрючок! — кричить Варнак. — Мотика гостріша!

— Дурниця. Лише раз замахнуся і ти пропав!

— Кинь його!

— Навчу тебе, ти собако! ти!...

Варнак кружляє довкола дерева. Горюй вдаряє дрючком у кедрину, галуззя згинається з тріскотом. Варнакові здається, начеб із дерева посипалися іскри. Він убє мене, така в нього сила, в того чорта... — думає він.

Горюкові очі з люти зайшли кровю.

— Стій! — кричить нараз Варнак і вискакує зза дерева. — Чекай, дивися, зараз оба наїмося, досита — он комора!

— Де?!

— Онтам у ярі, глянь но поміж дерева!

— Застроми мотику за ремінь!

— Кинь геть дрючок!

Біжать один наперед одного, гонять яром. Там, наче на двох стовпах, була побудована із драниць комірчина між двома зрізаними деревами.

— У саму пору!

Приперли пень дерева до комори, що стояла кілька метрів понад землею і Горюй перший підліз до дверей.

— Замкнена на колодку! А до чорта — кинь мені мотику!

— Виваж двері плечима!

Горюй вперся в двері, вони подалися та впали з лоскотом до середини.

— Варначе! — Кричав урадуваний Горюй — дякуй Богу! Крупи, сухарі — повнісенько..! Хай тебе чорт...

— Скинь униз! Спасибі вам, качки!

— Горівка, горівка! горівка! Боженьку горівка! — І Горюй потрясає бляшаною фляшкою.

— Горівка?... А до чорта — кричить Варнак і крутиться наче дзиґа (бомок). Злази мерщій, братіку!...

(Кінець буде).

СПРОСТУВАННЯ.

Лорейн, О. З Листопадового Свята зібрано ще такі жертви: По $1: Анастазія Чмирид, М. Ющишин, Розалія Гащишин; Г. Мендак 50 ц., а Іван Пінцура $3.50.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15-го лютого, точно в годині 1.30 пополудни, в Литовській Галі. Просимо, щоб усі члени були присутні на мітінґу. — Н. Іщук, пр.; П. Левицький, кас.; В. Новак, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Уряд відділу 177 повідомляє своїх членів і членкиць, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 15 лютого, в годині 2-ій пополудни. Шановні члени і членкиці, зрозумійте і точно прийдіть на означений час, бо мітінґи не будуть довше протягатись як 1 годину. Коли член чи членкиця не має на той день грошей, повинен прийти і заявити, бо тою недбалістю обтяжується діловодство секретаря. Позамісцевих членів проситься надсилати свої вкладки перед мітінґом на адресу: Stephen E. Rekrut, 94 Bogman St., Providence, R. I.

НА ТЕМИ ДНЯ.

КІНЕЦЬ МАТЕРИНСТВУ.

Большевики додумалися до дальшого кроку в своїй „соціялізації". Вони оголошують декрет про примусову працю жінок у фабриках і заводах, навіть **тих жінок, котрі мають на руках дітей.** Сталін та його „ребята" рішили розлучити матір з дитиною, дитину з матірю й віддати дітей під чужу опіку.

Колись було на панщині: „мати жито жне, а дома дитина з голоду пухне". Тепер уже мати не буде жита на панщині жати, але **буде нищити своє здоровля й убивати себе в смердючих фабриках і заводах, а дитина буде в чужій опіці.** Яка та опіка, то про це можна довідатися з багатьох українських сирітських пісень. Тепер кожда дитина фабричної робітниці-матері буде сиротою безпритульною.

Навіть остання тварина має почуття материнства до своєї дитини й дитина має почуття до своїх батьків. Чи не найбільший подарунок природи є любов батьків до своїх дітей і дітей до батьків? Та **большевики тепер задумали зробити зі своїх підданих мертвих і бездушних рабів.** Навіть у часи найлютішого кріпацтва на українських землях жаден сатрап-самодур не додумався до таких „реформ", які тепер переводять большевики в життю українського народу.

АБИ ЛИШЕ З НАМИ.

Останніми часами російська преса закордонна багато присвячує місця українській справі. Вже тепер **нема таких письмаків російських, які легковажилиб український визвольний рух.** Кожен з них признає значіння й силу цього руху. Лише не всі вони згідні між собою, як далі затримати **Українців у лабетах Москви.** Всі вони сходяться на тому, що Українців треба за всяку ціну **тримати** вкупі з Москвою.

Одні з **них кажуть,** що силою военною й терором **треба** винищити **найбільше активний** український **свідомий елемент,** а всю масу запрягти в такі шори, в яких тепер Сталін тримає всю Росію. Інші кажуть, що треба **якось зговоритися з** найбільше **поміркованим українським елементом** і дати Українцям сякі-такі права. Та є ще й такі диваки, переважно „старательниє малороси", **які для збереження цілости бувшої російської імперії кажуть,** що вся бувша **Росія мусить стати Україною.**

Та цей плян „вратування святой Русі" можуть серіозно трактувати лише ті, що сидять в домі варятів, або випадково туди ще не попали. Вичитати його можна в деяких кацапських газетах, які вже голову стратили в свойому старанню прислужитися Москві.

БЕЗПРИТУЛЬНІ... КОНІ.

Зі степової України надходять листи, в яких селяне повідомляють своїх кревних та знайомих в Америці, що **руїна селянського господарства дійшла до того, що по степах бродять безпритульні коні.** По селах та містах України вештаються тисячами безпритульні діти, бо большевики зруйнували родинне життя, а по степах — безпритульні коні, бо зруйновано селянське господарство.

Тепер коня можна купити за пару рублів, але **за курку треба дати десятку.** Коня в господарстві не заховаєш від большевицького податкового урядника, ані зїси, ані забєш на шкіру, бо **за одну кінську шкіру большевики здеруть зі селянина десяток його власних шкір.**

Коли большевики постягають „податок" з селянських господарств, то селянам нічого не лишається навіть на харчування самих себе; **селянин не може прогодувати одного песика,** а не то що коня. Тому селянин виводить у степ коня й кидає його на ласку долі. Отак і бродять по степах безпритульні коні. Догосподарювалася Україна до самого краю.

ЗА ЩІЛЬНИМИ ДВЕРИМА.

Про те, що ляшня виробляє на галицьких землях, знаємо багато; навіть чужосторонній світ довідався про ляцькі звірства. Та під ляцьким пястуком знаходиться не лиш одна Галичина, але й Волинь, Підляша, Полісся та Холмщина. Ці землі й площиною й скількістю населення якщо не перевищують Галичину українську, то всеж дорівнюють їй.

А відти нема чуток про роботу ляшні. Ніби там спокій і благодать, хоч Ляхи там ще більше ніж в Галичині розперезалися в свому переслідуванню та нищенню всього українського національного життя. Лише там вони роблять це спокійніше й більше систематично. Занадто багато там українських хрунів прислужується Ляхам та заслабо зорганізовані українські національні маси. Тому Ляхам щастить своє огидне діло робити тишком-нишком. Треба якось двері на сокальськім кордоні розтворити й показати світови, що й за тим кордоном діються ляцькі звірства й насильства над українським народом.

Жертволюбивий.

Якийсь богач постановив зробити щось для літератури. Дав письменникові альтанку в свому саді, де міг би спокійно працювати, як довго схоче.

— Дуже дякую, — сказав ущасливлений письменник.

— Я також дуже радий, — відповів богач — а при нагоді пильнуйте, щоби хто не крав овочів у саді.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

OUR PROTEST IS NOT FINISHED.

Dear Sirs:

I wish you to publish some more protests in this country which we have to send against Poland. We have now a good chance to get peace, before the League of Nations complete its interest of the Polish Ukrainian affairs. We, young American Ukrainian citizens, want our country, Ukraine, free without any molest from Poland. We, young American Ukrainians, want peace and justice in our forefather's country, Ukraine.

Yours truly,

Walter Ciopyk,

Buffalo, N. Y., Febr. 2, 1931.

—o—

ПОЛКОВНИК КУПЕР ПРО РОСІЮ Й ДНІПРЕЛЬСТАН.

З Радянської України повернувся до Злуч. Держав полковник Гаф Л. Купер, американський інжинір, відомий тепер з того, що будує на Дніпрі величезну греблю, яка коштуватиме $100,000,000.

Полковник Купер їздить по ріжних містах і дає виклади. І я пішов послухати одного з тих викладів, а також приглянутися тим рухомим образкам, які він показував, а які привіз з України.

Мушу признати, що я вийшов з того викладу дуже незадоволеним. В першу чергу полковник Купер не згадує ні одним словом про Україну, ні про український нарід, а завжди тільки про Росію. І ото виходить дивна історія. Виходить, що полковник Купер жив на Україні, будував на Україні греблю, мав українських робітників, жив на землі „української републики" і мав до діла з „українським" урядом, а про це все ні словом не згадує, а тільки говорить про Росію і русский нарід.

Ще й перекручує українську назву ріки „Дніпро" й називає її з московська „Днепр".

Я думаю, що американським Українцям треба на це зареагувати й освідомити полковника Купера щодо того, що він приїхав з української землі, як і повідомити ті клюби, які запрошують його на лекції, щоби вони звернули його увагу на те, щоби він не мішав Росії з Україною.

Михайло Юрків,

Рачестер, Н. Й.

—o—

ХТО НЕ ЗАПРОТЕСТУВАВ?

В „Свободі" були ріжні голоси про ріжні протипольські протести. І треба признати, що ляцькі варварства зрушили навіть найбільш закаменілих. Та всеж таки не було протесту з боку одного українського епископа, себто з боку еп. Богачевського, як і не запротестував бувший гетьман Скоропадський. До них прилучився Андрій Лівицький, котрий не добачив ніяких звірств. Це сумне явище, та з того не треба робити ніякої трагедії. Але самий факт треба ствердити.

Е. Бартник.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На боеву акцію і жертви ляцького терору.

На гостині в нашого чесного громадянина Павла Боднара зайшла мова за події в рідним краю. Тоді гром. Володимир Візничак зясував коротко ціли нашої боевої акції та виказував, що тільки шляхом боротьби буде можна нашому народови визволитися з неволі окупантів. Бесідник вказував на те, що американські Українці повинні головно підпирати тих, що є за дальшу боротьбу.

Гості зрозуміли справу і перший гром. Йосиф Масляк зложив $7 на допомогу боевій акції. За ним пішли дальші гості. А заразом рішено, щоби піти по хатах і призбирати більшу жертву. Збіркою занялися: В. Візничак, Й. Масляк і І. Шкільник. Зібрано $141.50. Видатки на авто виносили $5.

Вислано до краю через Обеднання $136.50 з таким призначенням: $100 для УВО, а $36.50 для потерпівших від побоїв.

Жертвували по $10: Василь Боднар і Іван Шкильник; Йосиф Масляк $7; по $5: Волод. Візничак, Барт. Шкильник, Олекса Зілінський, Василь Василишин, Микола Крук, Мих. Нидза, Іван Дзядик, Василь Сидор, Теодор Карбач; по $3: Василь Марчинко, Польовий Кол Ко.; по $2: П. Боднар, Н. Савчин, М. Попович, П. Даньчишин, А. Повшок, Й. Філяс, Ів. Рудянин, Вм. Б. Петер, Н. Романів, Іл. Процайло, Н. Дворчин, П. Хомяк, П. Хомин; по $1: Й. Присташ, В. Дучишин, Джек Оріон, С. Юревич, І. Дитиняк, П. Кізел, А. Терлецький, С. Мельник, С. Пиш, В. Турко, І. Ладика, М. Паславський, Н. Кіптик, Пилип Гладчук, С. Пелех, А. Градовський, Софія Лишньовська, О. Старко, Н. Степчук, В. Семенюк, А. Ляків, А. Дідик, М. Юрків, І. Кариикс, Г. Пухаль, Е. Будковський, І. Слупецький, Н. Дембицький, О. Кулиба, Я. Демчук, М. Процанин, Н. Сушицький, Г. Бойко, В. Олексин, П. Дмитрів; по 50 ц.: І. Гнатович, Он. Пшоника, А. Білик.

—o—

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Фінансовий звіт зі збірок на край.

Місцевий Протестаційний Комітет подає отсим звіт із збірок і Листопадового Свята.

На протестаційних зборах проти Ляхів 2 листопада 1930 зібрано	$70.00
Збірка в церкві підчас панахиди за поляглих українських героїв 23 листопада	80.30
Прихід з Листопадового Свята 23 листопада	93.70
Підчас листопадового Концерту зібрано	25.50
Разом	$269.50
Розходу було	59.50
Чистих грошей осталося	$210.00

Ту суму розділено на три рівні части і призначено по $70 на боеву акцію, на потерпівших від ляцьких побоїв і українських інвалідів.

Місцеві українські організації зложили на боеву акцію слідуючі жертви:

Тов. Українська Січ, від. 282 У. Н. Союза	$25.00
Тов. Запорожська Січ, від. 317 У. Н. Союза	20.00
Укр. Амер. Горож. Клюб	10.00
Укр. Амер. Гор. Жіночий Клюб	10.00
Гром. Лука Кіт зложив	8.00
Гром. Йосиф Маршюк зложив	1.00
Разом зібрано	$74.00

Додавши вище згаданих $70, вислано разом на боеву акцію УВО $144, на потерпівших $70, на українських інвалідів $70. — Разом вислано до краю через Обеднання $284.

За Комітет:

Г. Т., Т. К., секретарі.

З МУЗИКИ.

ПРО МУЗИЧНИЙ ЖУРНАЛ „БОЯН".

В краю виходить дуже цікавий музичний журнал, присвячений для організації українських хорів під польською займанщиною. Редагує цей місячник колегія, а відвічальними редакторами є: о. С. Сапрун, директор Музичного Інституту ім. Лисенка в Дрогобичі, й проф. В. Сольчаник. Місце видання: Львів-Дрогобич. Видає його Дрогобицький Боян.

Перед нами чепурна книжечка за місяці жовтень-листопад.

Зміст цього числа такий:

1) Продовження статті „Курс для дірігентів", а саме: методика навчання музичного письма й основ музики.

2) Про чехословацьке співоче обеднання. Із цеї статті довідуємося, яку велику ролю відіграли хори у відродженню Чехів і Словаків.

3) Стаття про голосові хиби та способи їх усунення.

4) Продовження музичної енциклопедії, де в азбучному порядку дається пояснення на приняті музичні терміни та факти про життя і твори композиторів.

5) Дописи, з котрих довідуємося від місцевих дописувачів про музичне життя в нашім краю. (Цікаві вісти з Лемкінщини).

6) Всячина. Тут стаття про свято пісні в Валії (в Англії).

7) Про музичні нові книжки.

8) Музичний календар на місяць жовтень і листопад.

Крім статтей у журналі є поміщені знимки двох хорів з Волині. Треба признати, що цей журнал і цікавий і конечний. Та не тільки в краю він корисний. І тут, в Америці, може він сповнити ролю інформатора й учителя.

Зваживши це, ми щиро радимо нашим дірігентам і хористам замовити собі його. Передплата для наших членів на рік тільки **один доляр.** Передплату просимо слати на адресу:

Володимир Кушнір,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

В краю докладають усіх сил, щоби робити велике діло; миж, думаю, по нашим силам допоможемо їм.

Управа Американсько-Українського Музичного Товариства (Обеднані Українські Хори) отце висилає на пресовий фонд „Бояна" через Обеднання $15 і звертається до всіх наших хорів зі щирим закликом о датки на піддержку видання музичного журналу „Боян".

А. У. М. Т-ВО:
Г. Павловський, голова
М. Гайворонський, секр.

ПРОТОКОЛ

ПЯТОГО КОНГРЕСУ ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

(8)

Звіт касієра Т. Грицея:

Я був на всіх засіданнях Екзекутиви і старався по своїй совісти і знанню допомагати у всіх справах, які вело Обєднаннє.

Фінансовий звіт за роки 1929 і 1930 представляється так:

ПРИХІД:

		Вислано до краю
1. З переносу	$ 732.30	
2. Жовтень і листопад 1929	1,906.23	$2,491.75
3. Грудень	4,530.62	4,481.25
4. Січень 1930 р.	2,639.69	2,603.25
5. Лютий	4,597.07	4,552.25
6. Березень	2,867.39	2,816.25
7. Квітень	1,979.73	1,912.75
8. Травень	1,197.05	1,156.75
9. Червень	751.40	712.50
10. Липень	2,041.91	1,970.75
11. Серпень	718.54	738.50
12. Вересень	782.32	708.00
13. Жовтень (до 20-го)	709.77	
Разом	$25,454.02	$24,144.00

Розхід:

1. Висилка до краю	$24,144.00
2. Кошти подорожей урядників на засідання, делегації до Вашингтону і т. п.	130.00
3. Кошта ведення канцелярії, марки, телефон і т. п.	290.00
4. Друки, коверти і т. и.	20.42
5. Почтова скринка	16.00
Разом	$24,600.42

На яку ціль вислано до краю:

1. Дім Інвалідів	$6,975.00
2. Українська Військова Організація	5,025.00
3. Рідна Школа	4,325.00
4. Інваліди	2,625.00
5. Політичні вязні	825.00
6. Тов. „Просвіта"	680.00
7. Реміснича Бурса	425.00
8. Сироти	350.00
9. Викуп Площі Сокола Батька	300.00
10. Пласт	275.00
11. Народний Дім в Сяноці	230.00
12. Засуджені в процесі Біди і тов.	200.00
13. Письменникам	175.00
14. Студенти	150.00
15. Національний Музей	150.00
16. Шпиталь у Львові	150.00
17. Захоронка	150.00
18. Краєва Преса	142.50
19. Студенти в Подєбрадах	125.00
20. Товариство „Луг"	100.00
21. Нар. Дім у Витковій Новім	100.00
22. Заграничня пропаганда	75.00
23. Кооператива „Віра"	60.00
24. Читальня „Просвіти" в Рогатині	55.00
25. Робітничий Дім у Львові	50.00
26. Утікачі з Соловецьких Островів	50.00
27. Читальня „Просвіти" в Чистилові	32.00
28. Читальня в Виськівцях на Волині	25.00
29. Товариство „Січ" у Відні	25.00
30. Памятник Шевченка в Жукові	17.00
31. Народний Дім в селі Ролів	10.00
32. Народний Дім в Збаражі	10.00
33. Журнал „Боян"	2.00
34. Кошти письм і пересилки	255.50
Разом	$24,144.00

Зіставлення:

Прихід	$25,454.02
Розхід	24,600.42
Остається в касі з днем 20 жовтня 1930	$853.60

Який процент зужило Обєднаннє з приходів на видатки.

Приходу було	$25,454.02
Вислано до краю	24,144.00
Остається	$ 1,310.02
З того в касі Обєднання	853.60
Разом всі видатки діловодства виносять 1¾%	$ 456.42

Крім того подаю **загальне зіставлення збірок від заложення Обєднання, себто від 1922 до 1930 року.**

Прихід:		Вислано до краю
1923	$12,441.60	$ 6,976.45
1924	18,320.84	14,950.19
1925	19,679.23	16,223.87
1926	17,816.51	15,935.65
1927	21,915.32	19,777.60
1928	30,384.85	29,216.84
1929	22,800.08	21,607.78
1930	25,454.02	24,144.00
Разом	$168,812.45	$148,832.38
Від того відтягнути стягнений баланс з переносів	6,583.25	
	$162,229.20	

Розхід:

1. Висилка до краю		$148,832.38
2. Всі инші видатки:		
1923	$4,031.45	
1924	2,766.25	
1925	2,538.91	
1926	1,340.08	
1927	477.20	
1928	512.79	
1929	420.12	
1930	456.42	12,543.22
Разом		$161,375.60

Зіставлення:

Загальний прихід	$162,229.20
Загальний розхід	161,375.60
Остається в касі Обєднання з днем 20. жовтня 1930 р.	$853.60

(Дальше буде).

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, повідомляє, що мітінг відбудеться 15 лютого. Проситься всіх членів прийти на мітінг, бо маємо важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Афтан Гевчук, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія, від. 87, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 15 лютого, в годині 1-ій пополудни, в гали парохіяльній. Проситься всіх членів прибути на сі збори, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости. — Дмитро Максимик, фін. секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінг відбудеться в неділю, 15 лютого, в годині 2-ій пополудни, в гали Ф. Клара, 225 Савт Вашінгтон ул. Проситься всіх членів прибути на мітінг в означений час, бо є важні справи до полагодженя. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. Не явившийся на мітінг член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. Уряд на 1931 рік зістав вибраний, як слідує: Олекса Гадз, предс.; Семен Свередюк, заст.; Теодор Гречкосій, касієр; О. Слободян, заст.; Василь Чуйко, секр.; Микола Яворський, заст.; Пилип Череватий, Мих. Павелко і Леон Голіят, контрольори; Мих. Кізлик, Мих. Павелко, Йосиф Смолинський надз. хорих; Захарій Фіцик і Ол. Слободян, прапорщики; Гнат Чеся, дверник; Захарій Фіцик, полісман. — Олекса Гадз, предс., Теодор Гречкосій, касієр; Василь Чуйко, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 182, повідомляє, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 15 лютого, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Еве., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є важні справи, тому обовязком є кождого члена бути на мітінгу. Довгуючих членів напоминається вирівнати свої належитости, бо інакше будуть суспендовані. — М. Швець, предс.; Гр. Яськів, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 14 лютого, в годині 7.30 ввечір, в гали церковній, 34 Біч ул. Обовязком є кождого члена прибути на збори на час. Довгуючі члени нехай вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі поступиться з ними після статута. — Іван Глива, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 294, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 14 лютого, в гали де звичайно, в годині 7.30 ввечір. Проситься суспендованих минувшого місяця членів принести свої вкладки, щоби не були виключені. — Н. Моссора, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє всіх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 15 лютого, в годині 3-тій пополудни, в домі Укр. Громади на Найставн, 2051 Ровен вул. Проситься всіх членів явитись на мітінг, бо є важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. Проситься членів привести хоч по одному новому членови та вписати свої діти до Молодечого Союза. — Павло Конзарський, предс., Стефан Крайник, кас., Стефан Борис, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 15 лютого, в годині 1-ій пополудни, в гали під ч. 1929 Вестмінстер Стр. Проситься всіх членів прийти на час та вирівнати свої належитости. Уряд на 1931 рік є слідуючий: Д. Лободяк, предс., Гр. Болюх, кас.; М. Свідер, секр.

ЙОНГСТАВН, О. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінгу 21 грудня вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Мих. Терлецький, предс.; Григорій Страдомський, заст.; Теодор Хановський, секр.; Іван Терлецький, заст.; Ілія Стрільбицький, кас.; Дмитро Репич, заст.; Іван Рудик і Іван Крайсь, контр.; Теодор Нановський, надз. хорих. Мітінги будуть відбуватись в трету неділю в місяци. — Т. Нановський, секр.

СЕЙР, ПА. На річнім мітінгу відділу 233 дня 20 грудня вибрано слідуючий уряд: Василь Бабій, предс.; Семен Прислопський, заст.; Михайло Ковалевич, секр.; Семен Морох, заст.; Гнат Фетчак, кас.; Іван Костик, заст.; Іван Гараджон і Іван Новак, контр. комісія. Ник. Бабій, доз. хорих; Данило Новак, дверник. — Мих. Ковалевич, секр.

ТОЛІДО, О. Бр. св. О. Николая, від. 167, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 15 лютого, точно в годині 9-тій рано в гали Філаретів при ул. Мур і Лягринч. Кождий член і урядник повинен прибути точно на означений час, бо є богато важних справ до полагодження. — Н. Кульматицький, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Ур. Січ", від. 170, повідомляє усіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в пятницю, 13 лютого, в годині 7 ввечір, під ч. 72 Моріс ул. Проситься членів прибути на мітінг і вирівнати свої належитости, бо довгуючі будуть суспендовані. Є також важні справи до полагодження. — Н. Сосницький, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, подає до відома своїм членам, що звичайні збори відбудуться в суботу, 14-го лютого, в годині 7.30 ввечір, в „Ур. Нар. Гали при Розел і Генри ул. Проситься членів ласкаво явитися на означений час, аби не чекати до 9-тої години. Довгуючих членів упоминається, щоби вирівнали свой довг, бо інакше будуть наражені на суспендовання. Маємо важні справи, котрі мусять бути вирішені. — Т. Федуняк, гол.; А. Андрійців, кас.; В. Моссора, рек. секр.

ЗІ СПОРТУ.

ВИСТУП УКРАЇНСЬКОГО БОРЦЯ.

До Ню Йорку прибув український борець Юрко Зарінів. Підчас визвольної боротьби він був старшиною Української Армії. Попавши разом з иншими воями на еміграцію в Европу, Ю. Зарінів почав займатися професійним спортом. До того на Україні він був відомим аматором-спортсменом. Перші лекції американської боротьби давав йому український борець Гаркавенко, який тепер бореться в Европі.

Здобувши кілька перемог над визначними европейськими борцями, Ю. Зарінів був законтрактований англійськими менаджерами до боротьби в Австралії. Там він боровся майже три роки й здобув австралійський чемпіонат важкої боротьби. Звідти поїхав до Галичини, де одружився з донькою українського священика, а опісля знову повернувся до Америки. Тут він виступав минулого року в Медісон Сквер Гарден, де успішно боровся з великаном Гарі Мамосом.

Останний рік Ю. Зарінів боровся в Канаді, переважно в Монтреалю та Торонто, де користувався великими успіхами в боротьбі та симпатіями не лише серед Українців, любителів спорту, але й серед чужинців. Замітне те, що Ю. Зарінів, не зважаючи на всі старання менаджерів зробити з нього „російського", чи якого иншого борця, уперто бореться не лише з борцями за фізичну перемогу, але й з менаджерами за своє національне імя.

В цю середу Зарінів буде виступати перший раз в новому сезоні проти великана Болгарина Демітрова. Боротьба відбудеться в галі 69 полку на розі Лексінгтон Евеню й 25 вулиці в Ню Йорку. Можемо лише побажати успіху нашому борцеві не лише над своїми противниками борцями, але й над тими менаджерами, з українських великанів роблять ріжних „русскіх" борців, які здобувають славу російському спортови.

Спортовець.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА.

(1)

Великий паровий корабель наближався до Франції. На його покладі був Тарзан, що вертав до африканських пралісів. Роздумуючи над подіями послідних кількох тижнів, він питав себе, чи він справді поступив розумно. Він зрікся права до свого роду, імени й жінки, яку він любив. І зробив се все для чоловіка, супроти котрого він не мав ніяких зобовязань.

— о —

Думки Тарзана перейшли від минувшини до будучини. Він хотів себе переконати, що серед умов, де він виріс на хлопця і парубка, його ждуть приємні переживання. Але хто там буде ждати його? Хто буде давати йому поміч у жорстоким пралісі, де він прожив зі своїх 22 літ цілих 20 років? Хіба одного слона Тантора міг він назвати своїм приятелем.

— о —

Всі инші певно напали би на нього або втекли би від нього, як се було в минувшині. Навіть малпи з його власного племени не подали би йому помічної руки. Цивілізація стала обридливою для нього. Він банував за давним лісовим життєм. Однак будучність, що ждала його, не тягнула його дуже.

— о —

Як він так думав, Тарзан побачив в зеркалі чотирох мущин при картах. Нагло він побачив подію, котрої подробиці врізалися в його память так, що вже певно звідти не пропадуть. Між грачами чути було гострі слова. Один з грачів скочив з крісла та перехилившися понад стіл, вдарив другого грача в лице. Потім инші вчепилися з собою.

— о —